

ע"פ 8923/14 - מדינת ישראל נגד פיטור קרפציוב

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעוורים פליליים

ע"פ 8923/14

כבוד השופט נ' הנדל
כבוד השופט צ' זילברטל
כבוד השופטת ד' ברק-ארץ

לפני:

מדינת ישראל

המעוררת:

נ ג ד

פיטור קרפציוב

המשיב:

ערעור על גזר דיןו של בית המשפט המוחזק באර שבע
מיום 11.11.2014 בתיק פח 029075-08-13

עו"ד תומר סיגלוביツ'

בשם המעוררת:

עו"ד יריב בן דוד

בשם המשיב:

גב' ברכה ויס

בשם שירות המבחן:

גב' אנייה אסאם

מתורגמן לשפה הרוסית:

פסק דין

עמוד 1

© verdicts.co.il - דין פסקין כל הזכויות שמורות לאתר

1. מונח בפנינו ערעור המדינה על קלות העונש בגין הדין של בית המשפט המחויז באר שבע (תפ"ח 13-08-2029075, כב' השופטים נ' זלוט'ובר, י' רץ-לי' ושי פרידלנדר) בו הורשע המשבב בעבירות אינוס לפי סעיף 345(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: **חוק העונשין**), ונידון לעונש מאסר בפועל של 7 שנים, מאסר מותנה וכיzeitig כספי בסך 50,000 ש"ח. הערעור מופנה כלפי רכיב המאסר בפועל.

המשבב הורשע על פי הודהתו בכתב אישום מתוקן במסגרת הסדר טיעון. הסדר הטיעוןתייחס לעובדות המקרה בלבד ולא לעניין העונש. על פי העובדות, המשבב שימש כאיש תחזקה בבניין בו התגורר. במבנה זה, בדירה סמוכה למשבב, התגוררה גם הנפגעת עם בנה בן ה-5. בין המשבב והנפגעת הייתה היכרות קדומה שכנים ואף קשרי ידידות. בשעות הערב, בחודש אוגוסט 2013, עת הנפגעת שהתה בדייתה עם בנה, יצא לה המשבב לשכת יחיד ולהתכבד מעוגה שהביא עמו. הנפגעת נענתה להצעה לצינה שקדם לכך עליה להסביר את בנה לשון. לאחר שבנה נרדם, שבע המשבב והנפגעת בדירה ושטו משקאות אלכוהוליים. בסמוך לחזות הבדיקה הנפגעת שהמשבב שתו לשכירה, היא הוצאה אותו מהדירה, הובילה אותו לדירתו וסגרה עליו את הדלת. בשעות הליל המאוחרות, החליט המשבב לפרוץ לדירת הנפגעת ולבועל אותה ללא הסכמתה. לשם כך הוא נטל כל עבודה ופרץ את מנעול הדלת. אחר כך ניגש המשבב לחדר השינה שבדירה, פנה למיטת הנפגעת, אותה היא חילקה בשיתוף עם בנה, והפשיט ממנה את תחתוניה. הנפגעת התעוררה, החלה לדוחף את המשבב ודרצה ממנו שיעזוב את דירתה. כתוצאה מכך, התעורר בנה של הנפגעת והחל לבכות. המשבב נעמד בפתח החדר ואי אפשר לנפגעת להרגיע את בנה. לאחר שהנפגעת הצליחה להרגיעו, נכנס המשבב שוב לחדר השינה, אחז בידה של הנפגעת ומישר אותה לסלון תוך התעלמות מכל הנסיבות של הנפגעת شيئا' לה ויצא מהדירה. המשבב הדף את הנפגעת על הספה בסלון והצליח להחדיר את איבר מינו לאיבר מינה תוך שהיא נאבקת בו. לאחר שהגיע לסיפורו, עזב את הדירה והוtier את הדלת נעלמה, באופן שהנפגעת לא יכולה לפתחה. הנפגעת ובנה נותרו נעלמים בדירה ורק לאחר הגעת כוחות הצללה הם הצליחו להשתחרר מהדירה. המשבב הואשם, כאמור, בביצוע עבירה אינוס.

בית המשפט המחויזתייחס בהרחבה למקרה וקבע את גזר הדין בהתאם למתחו של תיקון 113 לחוק העונשין. בשלב הראשון קבע בית המשפט קמא - בהתחשב בחומרת מעשה העבירה – את מתחם העונש כנמצא בין 5 ל-9 שנות מאסר. ובשלב השני, גזר את עונשו של המשבב לאור מצבו האישי ונסיבות האישיות. בשלב זה, שקל בית המשפט קמא את מסקנות השירות המבחן לפניה המשבב בעל דחיפים מיניים מוגברים בזמנים מסוימים ואת נתיתו של המשבב להתמכרות לאלכוהול. כמו כן נלקח בחשבון מסקנת הتسיקיר לפיה קיים פוטנציאל להישנות מקרה דומה בעבריו והצורך בהרתעת המשבב כדי להבטיח שמדובר זה לא ישנה. זכותו של המשבב הציב בבית המשפט קמא את הודהתו במסגרת הסדר טיעון בכתב אישום מתוקן, את העובדה שאין לו הרשות קודמת וכן את מצבו המשפחתית הקשה. לאור אלה הגיע בית המשפט המחויז למסקנה כי יש למקם את העונש ברובד האמצעי של מתחם העונשה והטיל עליו שבע שנות מאסר בפועל.

2. בערעור זה טען בא כוח המערערת שמתוחם העונשה שקבע בית המשפט קמא חוטא לעקרון ההלימה – הוא העיקרון המנחה שקבע החוק לlıklar העונשה (ס' 404 בחוק העונשין). המערערת טוענת שמתוחם העונש אינו הולם את פסק דין בעבירות אונס ואני לוקח בחשבון את חומרת העבירה ונסיבותיה. עוד טוענת המערערת, שבית המשפט קמא שגה בכך שמייקם את העבירה על נסיבותה ברובד האמצעי של מתחם העונשה ולא ברובד הגובה.

בא כוח המשיב סובר שמתחם העונש שקבע בית המשפט קמא אינו חורג מעקרון ההלימה והפנה לפסקי דין עם תוצאות עונשיות מקלות יותר בגין עבירות אינוס. עוד טען בא כוח המשיב שיש לשים דגש על כך שהמעשה נעשה תחת השפעת אלכוהול, וכן לעובדה שהמשיב הודה במעשה במסגרת הסדר טיעון ובכך חסר את עדותה של הנגעת, הlion קשה וכואב, וכן חסר זמן שיפוטי, משאב ציבורי יקר.

3. הלכה ידועה היא – שתוקפה יפה גם לאחר כניסה של תיקון 113 לספר החוקים – שערכתו הערעור אינה נוטה להתערב בשיקול הדעת בענישה של הרכאה הדינית, למעט מקרים חריגים של סטייה ניכרת מדיניות הענישה הרואה או כאשר נפלה טעות מהותית בגין הדין (ע"פ 3091/08 דני טרייגר נ' מדינת ישראל (29.1.2009); ע"פ 5931/11 דוד עבדוליב נ' מדינת ישראל (22.10.2013); ע"פ 379/15 אגנציה לו נ' מדינת ישראל (26.7.2015); ע"פ 1630/15 מרואן אבו גילון נ' מדינת ישראל (13.6.2016)). עם זאת, במקרה זה יש מקום לקבל את ערעור המדינה על קלות העונש. ומהי אמת המידה לכך? המפתח מצוי בתיקון 113 אשר שם את עקרון ההלימה ככלל-על המנחה בקביעת העונש. דהיינו, על ערכתו הערעור לבחון האם – בהתחשב בנסיבות המעשה והעשה – עונש המאסר שנגזר על המשיב חורג מעקרון ההלימה במידה המצדיקה מערכאת הערעור להתערב בו. אבהיר דבריו.

מספר רבדים של חומרה מאפיינים את מעשה המשיב ומובילים למסקנה שתקופת עונש המאסר בפועל שנגזרה עליו מחייבת תיקון כלפי מעלה. ראשית, עובדות המקירה – כתוב האישום המקורי כלל עובדות מסוימות שלא נכללו בכתב האישום המקורי וכן סעיף אישום שנמחקו מכתב האישום המקורי. גם שוש侔ות לביטול הוראות חיקוק אלה מכתב האישום, לא ניתן להתעלם מכך שUMBICA עובדתית המשיב פרץ לדירה, גרם נזק לרכוש והותיר את הנגעת ובניה כלואים בדירה. עובדות אלה מופיעות גם בכתב האישום המקורי – המבוסס את עובדות גזר הדין – ונסיבות אלה הן חלק ממשה עבירות האינוס בו הואשם המשיב. שנית, נוכחותו של הקטין בבית בעת ביצוע העבירה – המשיב היה מודע לכך שבנה של הנגעת נמצא נמצוא עמה בבית ואף הכיר את מבנה הדירה. הילד התעורר לשמע המעשה בבכי, ולאחר האירוע נכלא עם אימו בתוך הדירה. הילד הוא קטן בן חמיש. שלישי, השימוש באלכוהול – מעובדות כתוב האישום ומתקיר שירות המבחן עולה כי שתיית האלכוהול השפיעה על האלים ואופי עבירת המין שביצע המשיב בנגעת. אין לנטרל בכך זה כיילו הוא חלק מניסיבות העבירה, יש להכיר בפוטנציאל המשחת שעשוי להלוות לשתיית משקאות משכרים. רביעית, הפגיעה בקרובן העבירה בביתה – המשיב הכיר את הנגעת ואת ביתה, איש תחזקה וכייד, הוא ניצל זאת כדי לחדר לפרטיותה ולמברכה האישית, והפרק את ד' אמותה של הנגעת מהמקום הבטוח והמוגן לזרת הפשע.

חמשית, המעשה ככלל – המשיב הכיר את הנגעת ואת חולשותיה. הוא ידע שהנגעת היא אם חד הורית, אשר מגנה בגופה על בניית יחידה ושינה אותו בבית אחד ובמיטה אחת. הוא ידע שאין איש בביתה שעשו לעמוד לצידה וראה בה טרפ' קל. גם הדלת הנעולה, שבדרכן קבע מגנה על יוшибו הבית, לא עמדה בפניו של המשיב והוא פרץ אותה בכוח. לאחר הפריצה לבית הנגעת, ולאחר שראה שהנגעת השתנה עם בניית במיטה אחת, בכל זאת החל המשיב לבצע בה את זמנו תוך התעלמות מכך שבנה יכול היה להתעורר ולצפות במעשה, דבר שעשו היה להוtier בו רושם עז. גם לאחר ששמע המשיב את קול בכוו הבן, דבר שראויה היה שיעורר בו חמלת וגורום לו לשוב על עקבותיו, לא הרפה המשיב, והמתין ציפוית הטורף המשחר לטרפו, עד שהבן ישוב לשנתו, אז משך באלים את הנגעת וביצע בה את זמנו. לאחר המעשה, המשיב הוtier את הנגעת ואת בניית כלואים בבitem, ואלה היו זקנים לכוחות הצלה כדי להיחלץ.

4. בראנו לכמת את תקופת הענישה ההולמת את מעשה המשיב, בנסיבות העבירה המתוירות, קשה להסכים עם הרף התחthon של מתחם הענישה שקבע בית המשפט קמא. העבירה על נסיבותיה היא חמורה מאד, בהתחשב בכך אין

להסכים שרצפת הרף תהיה רק 5 שנים מאסר בפועל. אך וכך שטען בפניו בא כוח המשיב, ישן עבירות אונס בהן עקרון הילמה מוביל לעונש של 5 שנים מאסר, אך נסיבות העבירה במקרים אלה שונות באופן מהותי ואין לגזיר בכך אב מסעיף העבירה בלבד ללא שיקילת הנسبות. חשוב להציג שלא כל עבירות המין עומדות בשורה אחת – גם בעבירותimin יש לשמר על מדיניות בעונש – ישן עבירות חמורות יותר וישן חמורות פחות. זהה מצוות החוקק בקביעו את עקרון הילמה ככלל המנחה בקביעת העונש.

כמובן שלנוו לחת משקל גם לנימוקים לקולא. העיקרים שבهم, הם הודית המשיב אשר חסר מהמתלוננת להיעד ועובדת היותו ללא עבר פלילי. אלו שיקולים שיש לשקח בחשבון. עם זאת, לחובתו של המשיב יש לזכור את מסקנות הتفسיר המצביעות על כך שהוא לא הפנים את אשמו, שהוא לא לוקח אחריות על מעשיו ולא מגלה עניין בשיקום. בשקלול כל נסיבות המעשה והעווה, נראה שאין בתקופה של שבע שנים כדי להגשים את עקרון הילמה – תקופה זו לא מבטאת כראוי את חומרת המעשים, היא אינה משקפת את החוויה הקשה שעבירה הנפצעת ובמידה פחותה גם בנה, ואין בה מידת מספיקה של הרתעת המשיב כמו גם הרתעת הציבור.

5. לקרה סיום, אתعقب קמעא על הפגיעה החברתית הקשה בעבירות מסווג זה. על אף שככל פגעה באחר היא חמורה וקשה, דומה שישן עבירות אשר חריגות מהפגיעה בקרבן העבירה, וטמונה בהן תפיסה מוסרית וחברתית קלוקלת ומעוותת המחייבת החמרה מיוחדת. החמרה זו לא באהה רק כדי להרטיע את העבריין אלא בנוסף לכך היא מבטאת סולם ערכים חברתי ראי ומתוקן, ואף זו אחת מן הדרכים לבחינת עקרון הילמה שקבע החוקק. דרכם רבים לו למשפט להשמע בהן את קולו ואחת מהן היא מדרגת הענישה. הCPFטו של האחר והפיקתו לחפש המספק את צרכי הפגיעה, תוך הדממת קולו ומחיקת פניו של הנפגע, היא אינה רק פגעה בנפגע עצמו אלא בערכי החברה כולה הרואה בכל אדם יצירה חד-פעמית, ייחודית ומיווחדת הקובעת תכלית לעצמה. זהו הכלל המוסרי החשוב שלמדנו כאןתו:

Act in such a way that you treat humanity, whether in your own person or in the person of any other, never merely as a means to an end, but always at the same time as an end (Immanuel Kant, Grounding for the Metaphysics of Morals, 45 (2012

ובדומה לו, אנו מוצאים גם במקורותינו:

כל באי העולם, בצורת אדם הראשון הן נבראים, ואין פני אחד מהן, דומה לפני חברו; לפיכך כל אחד ואחד יכול לומר,
בשבילי נברא העולם (משנה תורה, סנהדרין יב, ז-ח)

בעבירותimin הפגיעה מבקשת לטשטש את פניו של האחר, להתעלם מזהותו, מספרו ח'יו, מרגשותיו ומכבוזו, ולהפכו באחת לחפש דוםם לסייע תאוותו. המבצע עבירותimin אינו רוצה בתוצאות העבירה ובפגיעה באחר, אלא בעבירה עצמה ובמרבית המקדים היה שמח אילו הנפגעת כלל לא הייתה חשה בהיותה קורבן למעשה העבירה. בכך נועצה חומרתן המיווחדת של עבירות אלה והן מטילות על החברה להסיר את הלוט שהושם על פניה הקורבנות ולהشمיע את קולן דווקא במקום בו הוא נאלם.

6. סוף דבר, יצא לחברי לקבל את הערעור ולהעלות את עונש המאסר בפועל במקרה זה ל- 8.5 שנים. יתר רכיבי העונש ישארו על כנמ.

שפט

השופט צ' זילברטל:

אני מסכימ.

שפט

השופטת ד' ברק-ארז:

אני מסכימה עם חברי השופט נ' הנדל כי יש מקום להחמיר בעונשו של המשיב. כפי שתיאר חברי, המקרה שבפניינו מעורר פלאות. אף הדלת הנעולה של הבית לא הייתה לנפגעת חומת מגן, והכול תוך העמדתה במצב פגיע במינוח בלבד, בשל דאגתה לבנה הפעוט. בסיכוןו של דבר, אני סבורה שעונשו של המשיב היה צריך להיות חמור אף יותר, ואני מצטרפת לתוצאה שאליה הגיע חברי בשים לב לכלל לפיו אין דרך של ערכאת הערעור למצות את הדיון.

שפט

אשר על כן, הוחלט כאמור בפסק דין של השופט נ' הנדל.

ניתן היום, ד' בניסן התשע"ו (12.4.2016).

